

STORTINGET

Representantforslag 137 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Geir Adelsten Iversen, Per Olaf Lundteigen, Nils T. Bjørke, Liv Signe Navarsete, Marit Knutsdatter Strand og Siv Mossleth

Dokument 8:137 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Geir Pollestad, Geir Adelsten Iversen, Per Olaf Lundteigen, Nils T. Bjørke, Liv Signe Navarsete, Marit Knutsdatter Strand og Siv Mossleth om jordbrukets samfunnsoppdrag – minst 50 pst. selvforsyning av jordbruksmat innen 2026

Til Stortinget

Bakgrunn

Mat er helt grunnleggende i ethvert samfunn og for ethvert liv. Verden blir mer uforutsigbar, og matsikkerheten trues fra flere hold. Klimaendringer og det faktum at flere land viser maktpolitiske ambisjoner, forsterker behovet for å ivareta og styrke Norges matproduksjon og matvareberedskap. Ethvert land har rett og plikt til å brødfø egen befolkning.

FNs organisasjon for ernæring og landbruk (FAO) viser til at konsekvensene av klimaendringene kombinert med verdens stadig økte matbehov er alarmerende, og at endringene truer matsikkerheten på alle nivåer. Ved en internasjonal matvarekrise eller en atomulykke vil store land ha de sterkeste kortene på hånden.

Produksjonen av mat kan ikke slås av og på. For å ha nødvendig matberedskap må det være en kontinuerlig matproduksjon. For et høykostland som Norge er tollvernet den viktigste forutsetningen for matproduksjonen. Importen av mat og fôr har økt svært mye. Derfor må tollvernet forsterkes. Norge må altså utnytte handlingsrommet innenfor WTO-avtalen og bruke den høyeste vernetoll, prosent eller kronetoll, til enhver tid.

Dette er på samme måten som man må bruke de nødvendige virkemidlene for å sikre at alle lønnsmottakere skal ha norske lønns- og arbeidsvilkår. Dette skal understøtte et velorganisert arbeidsliv, noe som er forutsetningen for et trygt familieliv i høykostlandet Norge.

Matproduksjon basert på norske ressurser over hele landet er avgjørende for å sikre en matforsyning som gir nødvendig beredskap. Det handler om å styrke lønnsomheten ved bruk av landets knappe jordbruksarealer (jord og beite) og fremme ungdommers kunnskap om å produsere mat fra jord og fjord under norske forhold.

Norge er et mangfoldig land i jordbrukssammenheng, med særlig store muligheter for produksjon av gras. Store jordbruksarealer er bare egnet for produksjon av grovfôr. Det er avgjørende for å øke matproduksjonen på norske ressurser at man greier å utnytte landets grasareal bedre til produksjon av mat.

Økt bruk av norske ressurser innebærer at husdyrproduksjonen så langt som mulig skal skje på grunnlag av norske grovfôrarealer, beitebruk og norske fôrvarer. Jordbrukspolitikken og virkemidlene må bygge opp under dette.

Jordbrukspolitikken samfunnsoppdrag er å sikre Norges befolkning nok og trygg jordbruksmat i krevende situasjoner. Alle land som har mulighet til de arbeider for størst mulig sikkerhet for egen matforsyning til egen befolkning.

Ved Stortingets behandling av regjeringen Solbergs Meld. St. 11 (2016–2017) Endring og utvikling – En fremtidsrettet jordbruksproduksjon, skrev næringskomiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti i Innst. 251 S (2016–2017) at selvforsyningsgrad korrigerert for import av fôr skulle være resultatmål for norsk matproduksjon på norske ressurser – dette fordi denne defini-

sjonen sikrer at matproduksjonen skal skje med grunnlag i norske ressurser og sikre økt selvforsyningsgrad.

Jordbrukspolitikken må utformes slik at dette blir realisert. Dagens selvforsyning av jordbruksmat fra norsk jord svekkes jevnt og trutt fordi folketallet øker og arealene reduseres, samtidig som avlingsnivået er om lag uendret. Selvforsyningsgraden av jordbruksmat er nå litt i overkant av 40 pst. i et normalår. Ved tørken i 2018 ble den nærmere 30 pst. Det er historisk lavt. Norge har nå om lag 1,5 da fulldyrka jord per innbygger. I år 2000 var det 2 da fulldyrka jord per innbygger. Konsekvensene av dagens jordbrukspolitik er at en fjerner seg fra samfunnsoppdraget. Norge gror igjen.

Økt selvforsyning krever større arealer. Det innebærer at planteproduksjon i Norge må bli mer lønnsomt, at man må fremme økt fruktbarhet i jorda, samt at det må jobbes systematisk for å produsere råstoff til kraftfôr, slik at man kan erstatte import av fôrråvare med nasjonal vare. Det skal bli mer lønnsomt å bruke nasjonale fôrråvarer. Sammenhengen er selvsagt slik at Norges totale matproduksjon (planteproduksjon og husdyrproduksjon) hele tida må samsvare med etterspørselen. Overproduksjon gir dramatiske prisfall for gårdbruker.

Historisk har Norge slitt med overproduksjon av husdyrprodukter, dårlig arbeidsbetaling i jordbruket og fallende selvforsyningsgrad når import av billig korn fortrenger norske jordbruksarealer. Import av korn må derfor bare være et nødvendig supplement når den nasjonale planteproduksjonen er for liten.

Denne jordbrukspolitikken vil fremme samfunnsoppdraget som gir den norske befolkning den beste matvaresikkerheten. Dette fører også til åpne kulturlandskap, grunnlag for et attraktivt reiseliv, størst verdiskaping over hele landet, samt mulighet for trygg og naturlig mat som er avgjørende for folkehelsen.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen arbeide for at selvforsyningsgraden korrigeret for import av fôr for norske jordbruksmatvarer skal økes til minst 50 pst. innen utløpet av 2026.

11. april 2019

Geir Pollestad

Geir Adelsten Iversen

Per Olaf Lundteigen

Nils T. Bjørke

Liv Signe Navarsete

Marit Knutsdatter Strand

Siv Mossleth